

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นกฎหมายสูงสุด ที่ใช้ในการปกครองประเทศ ได้กำหนดบทบัญญัติที่เป็นแนวนโยบายปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในมาตรา 81 ได้บัญญัติไว้ว่ารัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษา อบรมให้เกิดความรู้ คู่คุณธรรม ให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาของชาติ เพื่อปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2544 : 15) จึงส่งผลให้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ขึ้น ซึ่งถือเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมีความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ สติปัญญา สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้โดยมีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาจะต้องยึดหลักการมีเอกภาพ ด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจในเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เปิดโอกาสให้มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานด้านการศึกษา บรรลุตามจุดมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาของประเทศ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 : 15)

การจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ นับเป็นภารกิจสำคัญยิ่งของสถานศึกษา โดยเฉพาะการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการวางรากฐานให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองด้านต่างๆ ได้ตามวัย ตามศักยภาพ และสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้มีประสิทธิภาพได้นั้น ย่อมต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของกำลังคนที่มีคุณภาพ ที่ส่งผลมาจากการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่หลักในการพัฒนาคน สถานศึกษา จึงต้องมีระบบการบริหารจัดการศึกษาที่ดี ภายใต้กรอบและโครงสร้างของการบริหารสถานศึกษาที่กำหนดประกอบด้วย 4 กลุ่มงาน (การบริหาร โรงเรียนนิติบุคคล 2546 : 5)

ได้แก่ กลุ่มการบริหารงานทั่วไป กลุ่มการบริหารงานบุคคล กลุ่มการบริหารงานวิชาการ และ
 กลุ่มการบริหารงานงบประมาณ โดยถือว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด เพราะ
 งานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมทุกอย่าง ภายในสถานศึกษาที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้
 และเกิดทักษะกับผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้ที่ต้องรับผิดชอบในภารกิจที่สำคัญในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร
 โรงเรียน และครูผู้สอน

ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด โดยเฉพาะผู้บริหาร
 โรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการและนำนโยบายสู่การปฏิบัติจริง จึงต้อง
 มีความรับผิดชอบและเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยทำงานร่วมกับคณะครู ให้คำปรึกษา แนะนำ
 ส่งเสริมและประสานงานให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นเป้าหมายหลัก
 ของการจัดการศึกษาของชาติ (วันชัย วงศ์ศิลป์ 2540 : 2)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ จำเป็นต้องอาศัย
 ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจภารกิจของสถานศึกษาอย่างแท้จริง
 โดยเฉพาะครูผู้สอนผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน โดยตรงจะต้องมี
 ความสามารถในการออกแบบและจัดกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ ให้กับผู้เรียนได้อย่างสอดคล้อง และ
 เหมาะสม มีความรักมีความศรัทธามุ่งมั่นในการพัฒนางานเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจัง โดยมี
 ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้ดูแลให้การส่งเสริมสนับสนุน การจัดกิจกรรมของครู และส่งเสริม
 การพัฒนาตนเองของครู ให้มีความรู้ ความสามารถในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
 การสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียน อย่างสม่ำเสมอ (สาอังกค์ ขวดแก้ว 2545 : 1)

การพัฒนาครูผู้สอนแต่ละคนให้มีศักยภาพในการพัฒนานักเรียนได้สูงสุด เป็นหน้าที่
 ของผู้บริหาร โรงเรียนที่จะต้องดำเนินการ วิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลง
 และพัฒนาตนเองได้ คือการนิเทศการศึกษา เพราะการนิเทศการศึกษาเป็นการพัฒนา และปรับปรุง
 คุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการทำงานร่วมกันของครู และบุคลากรทางการศึกษา คือ
 ศึกษานิเทศก์ แต่เนื่องจากการนิเทศ จากศึกษานิเทศก์ อาจจะไม่สอดคล้องกับความต้องการ และ
 ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียนที่จะต้องดำเนินการให้มีระบบและ
 กระบวนการนิเทศภายในขึ้น ซึ่งถือเป็นกระบวนการสำคัญในการเสริมสร้าง และสนับสนุน
 ครูผู้สอน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้วย
 ความร่วมมือของบุคลากรภายใน โรงเรียน อีกทั้งยังสามารถ พัฒนาได้สอดคล้องกับสภาพความจำเป็น
 และความต้องการของโรงเรียนอีกด้วย โดยเฉพาะการนิเทศงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักในการพัฒนา
 คุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และ
 พร้อมที่จะพัฒนาสังคมประเทศชาติ

การนิเทศภายใน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนิเทศงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องดำเนินการ เพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกด้านจึงจำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ มีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานที่ต่อเนื่องเพราะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำในการพัฒนาเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงสภาพการดำเนินงานวิชาการ ให้สนองและสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน และเป้าหมายของการจัดการศึกษา

ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ ได้ดำเนินงานตามภารกิจของการบริหารจัดการศึกษาร่วมกับครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเป้าหมายหลักคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษา ได้เห็นความสำคัญของการนิเทศงานวิชาการ จึงมีแนวคิดในการศึกษาและ วิจัยบทบาทตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริงในการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และส่งผลให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตน พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพพร้อมที่จะพัฒนาสังคมได้ในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริงในการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริงในการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
3. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทตามความคาดหวังในการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ระหว่างทัศนะของครูวิชาการและครูผู้สอน
4. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติจริงในการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ระหว่างทัศนะของครูวิชาการและครูผู้สอน

สมมติฐานของการวิจัย

1. บทบาทตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริงในการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 แตกต่างกัน
2. บทบาทตามความคาดหวังในการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ระหว่างทัศนะของครูวิชาการและครูผู้สอนแตกต่างกัน
3. บทบาทการปฏิบัติจริงในการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ระหว่างทัศนะของครูวิชาการและครูผู้สอนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในปีการศึกษา 2549 ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 86 โรงเรียน มีประชากรจำนวน 86 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 86 โรงเรียน จำนวน 454 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน และใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลาก ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 210 คน รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 296 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ

2.1.1 วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรี
- ปริญญาโท

2.1.2 ประสบการณ์

- 1-10 ปี
- 11-20 ปี
- 21 ปี ขึ้นไป

2.1.3 ตำแหน่ง

- ตำแหน่งครู ที่ทำหน้าที่หัวหน้าวิชาการ
- ตำแหน่งครู ที่ทำหน้าที่การสอน

2.2 ตัวแปรตาม คือบทบาทตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริงในการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน 12 ด้าน ได้แก่

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
- 7) การนิเทศการศึกษา
- 8) การแนะแนวการศึกษา
- 9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร

หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทบาทตามความคาดหวังในการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก ระหว่างทักษะของครูวิชาการและครูผู้สอน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหาร โรงเรียนแสดงออกตามหน้าที่ในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตามกระบวนการนิเทศการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนที่ครู วิชาการ และครูผู้สอนคาดหวัง หรือประสงค์ ให้ปฏิบัติจริง

การปฏิบัติจริงในการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็กระหว่างทักษะของครูวิชาการและครูผู้สอน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหาร โรงเรียนแสดงออกในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตามกระบวนการนิเทศการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนที่ปฏิบัติอยู่จริง

การนิเทศภายใน หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่ดำเนินการภายใน โรงเรียนเพื่อให้ การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา ได้แก่ การประเมินความต้องการในการพัฒนา

การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา การหาทางเลือกเพื่อพัฒนา การลงมือปฏิบัติ และการประเมินผล ปรับปรุง แก้ไข

งานวิชาการ หมายถึง งานทุกชนิดที่โรงเรียนดำเนินการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีความรู้ คุณธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะต่างๆ เพื่อเป็นพื้นฐานของการศึกษา ในระดับที่สูงขึ้น และเพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต

การนิเทศงานวิชาการ หมายถึง งานนิเทศภายในที่ผู้บริหารโรงเรียน ดำเนินการตาม กระบวนการนิเทศ เพื่อดูแล ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจและ สามารถพัฒนาตน พัฒนางาน ออกแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ คุณธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะต่างๆ ตามขอบข่ายงาน วิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นและการส่งเสริมและ สนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัวย องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียน การสอน การนิเทศ การใช้หลักสูตร การติดตาม และประเมินการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครู จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนและการส่งเสริม พัฒนาครู

การวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบเกี่ยวกับ การวัดผลและประเมินผล การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล การส่งเสริมให้ ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน การจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ การพัฒนา เครื่องมือวัดและประเมินผล

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหาร จัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ การส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้การประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และการเผยแพร่ผลงาน การวิจัย

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและบริหารงานวิชาการ การส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน การจัดหาสื่อ และเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานด้านวิชาการ การประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการ การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง การสำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ การจัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้

การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอน ภายในสถานศึกษา การดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอน การประเมินผล การจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา การติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่ การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น

การแนะแนวการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการ และวิชาชีพ ภายในสถานศึกษา การดำเนินการแนะแนวการศึกษา การติดตามและประเมินผลการจัดการระบบ และกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา การประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพคุณภาพภายใน หมายถึง การจัดระบบโครงสร้างองค์กร การกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายใน การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การประสานงานกับเขตพื้นที่ การศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษา

การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน หมายถึง การศึกษาสำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน การจัดการให้ความรู้ เสริมสร้างความคิดและเทคนิค ทักษะทาง วิชาการการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการ

ของสถานศึกษาการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคลครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น

การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง การประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ

การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น

ผู้บริหาร โรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ครูวิชาการ หมายถึง ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายในการบริหารงานวิชาการ ตามคำสั่งของโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่ในการสอน ในกลุ่มสาระต่างๆ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีจำนวนนักเรียน ไม่เกิน 120 คน

ทักษะของครูวิชาการ หมายถึง ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายงานในการบริหารงานวิชาการ ตามคำสั่งของโรงเรียน ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ทักษะของครูผู้สอน หมายถึง ความคิดเห็นของครูที่ทำหน้าที่ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่างๆ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ประกอบด้วยโรงเรียนต่างๆ ในอำเภอ 7 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอทุ่งสง อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอฉ่ำพราหมณ์ อำเภอพิปูน อำเภอฉวาง อำเภอบางขัน อำเภอนาบอนและกิ่งอำเภอช้างกลาง รวม 278 โรงเรียน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ด้านความรู้ ทำให้ทราบถึงบทบาทตามความคาดหวัง และการปฏิบัติจริงในการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ตามทัศนะของครูวิชาการและครูผู้สอน ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน 12 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. ด้านการนำไปใช้ ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ได้ดังนี้

2.1 เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการให้เหมาะสม สอดคล้อง ส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนอื่นๆ ในการวางแผนปรับปรุง พัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการให้เหมาะสม สอดคล้อง ส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 เป็นข้อมูลสำหรับครูในการปรับปรุง พัฒนาค้น พัฒนางานและการให้ความร่วมมือในการดำเนินงานนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เพื่อส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และสนองเป้าหมายของการจัดการศึกษา